

[Strona Główna](#) > [Szkolenia, Sieci Sądowe i Agencje](#) > [Romania](#)

Szkolenie wstępne sędziów i prokuratorów w Unii Europejskiej

Autor treści:

Rumunia



Rumunia

Opis ogólny

Za szkolenie wstępne sędziów i prokuratorów odpowiada Krajowy Instytut Sądownictwa i Prokuratury (*Institutul Național al Magistraturii*, INM) i jest ono obowiązkowe dla aplikantów w organach wymiaru sprawiedliwości. O liczbie dostępnych miejsc decyduje co roku Najwyższa Rada Sądownictwa (*Consiliul Superior al Magistraturii*, CSM) stosownie do potrzeb wymiaru sprawiedliwości. W 2021 r. dostępnych było 300 miejsc, w tym 175 dla aplikantów sędziowskich i 125 dla aplikantów prokuratorów.

Zgodnie z prawem szkolenie wstępne trwa dwa lata, lecz dopiero pod koniec pierwszego roku nauki aplikanci wybierają zawód sędziego lub prokuratora. Pierwszy rok szkolenia wstępnego ma zatem charakter ogólny, ponieważ wszystkich aplikantów w organach wymiaru sprawiedliwości obowiązuje jednakowy program nauczania i wszyscy podlegają jednakowemu procesowi oceny, niezależnie od zawodu, jaki będą wykonywać w przyszłości. Na drugim roku nauki aplikanci odbywają specjalistyczne szkolenia, głównie w sądach i prokuraturach, w zależności od dokonanego wyboru.

Krajowy Instytut Sądownictwa i Prokuratury to szkoła zawodowa, a nie przedłużenie studiów uniwersyteckich. W związku z tym w szkoleniu wstępnym w INM nacisk kładzie się głównie na umiejętności praktyczne, a nie na poznawanie przepisów lub tekstów prawnych.

W trakcie szkolenia aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości uczą się zatem, jak prowadzić rozprawy sądowe lub przesłuchania w toku postępowania karnego, badać dowody przedstawione sądowi przez strony, rozumieć charakterystykę poszczególnych stron postępowania, analizować akta sprawy i sporządzać orzeczenia lub dowolne inne akty związane z sądownictwem.

Dostęp do szkolenia wstępnego

Aplikant uzyskuje dostęp do szkolenia wstępnego w drodze konkursu kwalifikacyjnego organizowanego przez CSM za pośrednictwem INM na podstawie kompetencji zawodowych, umiejętności oraz nieposzlakowanej opinii.

Konkurs kwalifikacyjny przeprowadzany przez INM jest adresowany do absolwentów studiów prawniczych posiadających dyplom ukończenia studiów I stopnia, niezależnie od wieku lub uprzedniego doświadczenia zawodowego, i obejmuje 4 etapy:

- egzamin w postaci testu wielokrotnego wyboru sprawdzający znajomość prawa, którego celem jest obiektywna i skuteczna wstępna selekcja kandydatów;
- egzamin pisemny sprawdzający umiejętność analizy i łączenia informacji, interpretowania i stosowania prawa oraz przedstawiania argumentacji na piśmie, z wykazaniem logicznego i prawidłowego toku rozumowania;
- ocenę psychologiczną, na którą składają się test pisemny i rozmowa kwalifikacyjna, w celu ustalenia zdolności psychicznej kandydatów do wykonywania zawodu;
- egzamin ustny polegający na rozmowie kwalifikacyjnej, podczas której weryfikuje się nie tylko wiedzę, lecz także kompetencje, umiejętności, motywację i cechy charakteru kandydatów.

Przyjęci kandydaci zyskują miano aplikantów w organach wymiaru sprawiedliwości i uczestniczą w programie szkolenia wstępnego INM, który kończy się egzaminem końcowym organizowanym przez INM.

Do szkolenia wstępnego nie można przystąpić w żaden inny sposób. Do grona funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości można jednak również dołączyć:

- w drodze konkursu o dopuszczenie do grona funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości, organizowanego przez CSM za pośrednictwem INM, adresowanego do osób posiadających dyplom ukończenia studiów prawnych oraz co najmniej 5-letnie doświadczenie na określonych stanowiskach prawniczych przewidzianych w przepisach prawa. Dopuszczeni kandydaci zyskują miano sędziów lub prokuratorów i mają obowiązek odbycia 6-miesięcznego szkolenia zawodowego w INM;
- bez konkursu lub egzaminu, w ramach postępowania prowadzonego przez CSM, w przypadku osób, które zajmowały stanowisko sędziego, prokuratora lub asystenta sędziego przez co najmniej 10 lat i zaprzestały służby czynnej z przyczyn od nich niezależnych, w celu obsadzenia wolnych stanowisk w sądach lub prokuraturach.

Forma i treść szkolenia wstępnego

Szkolenie wstępne aplikantów w organach wymiaru sprawiedliwości trwa dwa lata, przy czym pierwszy rok obejmuje zdobywanie teoretycznej i praktycznej wiedzy na kursach i seminariach organizowanych w Instytucie, a drugi obejmuje głównie praktyki w sądach i prokuraturach.

Program szkolenia wstępnego co roku zatwierdza Zgromadzenie Plenarne Najwyższej Rady Sądownictwa na wniosek INM, odpowiedzialnego za sporządzenie programu i przedłożenie go do analizy Radzie Pedagogicznej oraz Radzie Naukowej.

Program nauczania w pierwszym roku szkolenia obejmuje oddzielne dyscypliny kształcenia, liczbę zajęć i seminariów związanych z każdą dyscypliną, a także metodykę oceny. Program nauczania w drugim roku szkolenia obejmuje praktyki szkoleniowe.

Szkolenie aplikantów w organach wymiaru sprawiedliwości prowadzi personel szkoleniowy Instytutu, zwykle wyłaniany spośród czynnych sędziów i prokuratorów. Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy, oddelegowani do Krajowego Instytutu Sądownictwa i Prokuratury, oraz nauczyciele współpracujący należą do działów odpowiadających dyscyplinom kształcenia, w których się specjalizują.

Szkoleniowcy opracowują program nauczania w poszczególnych dyscyplinach, który zawiera informacje o zagadnieniach głównych i drugorzędnych, liczbie godzin przewidzianej na omówienie każdego z nich, metodyce szkolenia, a także o sposobach oceny aplikantów.

Za koordynację praktyk zawodowych odpowiadają sędziowie i prokuratorzy z sądów i prokuratur, którzy zarządzają kształceniem praktycznym w drugim roku szkolenia.

Pierwszy rok nauki

- Aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości odbywają zajęcia głównie w siedzibie INM w grupach liczących od 15 do 17 uczestników. Biorą udział w kursach i seminariach prowadzonych w ramach programu szkolenia wstępnego w celu poszerzenia wiedzy prawnej i rozwoju umiejętności potrzebnych w pracy sędziego i prokuratora. Studiowanie prawa w INM ma przede wszystkim wymiar praktyczny i w miarę możliwości odzwierciedla rzeczywiste warunki, w jakich funkcjonariusze wymiaru sprawiedliwości wykonują swoje obowiązki. Obejmuje to rozwiązywanie kasusów w niewielkich grupach pod kierunkiem praktyków, którzy sporządzili dokumenty dotyczące danej sprawy. Seminaria te obejmują również zajęcia praktyczne, takie jak analizowanie protokołów, sporządzanie dokumentów procesowych i symulacje przebiegu postępowań.
- Zgłębianie wiedzy z zakresu podstawowych dziedzin (takich jak, odpowiednio, prawo cywilne i prawo cywilne procesowe, prawo karne i prawo karne procesowe) jest kluczowym elementem programu nauczania w pierwszym roku kształcenia, ponieważ wykonywanie zawodu sędziego lub prokuratora w dużej mierze opiera się na specjalistycznej wiedzy z tych dyscyplin.
- Oprócz podstawowych dziedzin prawa aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości poznają również prawo administracyjne, specyfikę sporów zawodowych, prawo rodzinne, kryminalistykę, prawo

konstytucyjne, prawo UE oraz zagadnienia z dziedziny praw człowieka.

- Program szkolenia obejmuje zarówno umiejętności prawne, jak i pozaprawne, zgrupowane w puli dyscyplin poświęconych naukom społeczno-humanitarnym, które dotyczą zagadnień związanych z psychologią, komunikacją i rozwojem osobistym, socjologią i myśleniem krytycznym. Także uczenie się języków obcych umożliwia aplikantom zdobycie wiedzy oraz rozwój pozaprawnych umiejętności potrzebnych do wykonywania zawodu. Istotnym elementem programu szkolenia wstępnego są zajęcia z etyki zawodowej i deontologii, których celem jest przekazanie aplikantom standardów behawioralnych i moralnych właściwych dla roli sędziego lub prokuratora, zarówno w ramach wykonywania zawodu, jak i w kontaktach z ogółem społeczeństwa, zgodnie z przepisami krajowymi i międzynarodowymi.

Po ukończeniu pierwszego roku nauki aplikanci wybierają zawód sędziego lub prokuratora, w zależności od zajmowanej pozycji na liście rankingowej i liczby dostępnych miejsc otwartych przez Najwyższą Radę Sądownictwa.

Drugi rok nauki

- W celu rozwijania umiejętności niezbędnych w danym zawodzie, nabytych podczas pierwszego roku nauki, a także w celu poznania przyszłego środowiska zawodowego, aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości wykonują obowiązki głównie w sądach i prokuraturach. Ich pracę nadzorują opiekunowie lub koordynatorzy praktyk (sędziowie i prokuratorzy), którzy mają obowiązek umożliwienia aplikantom udziału we wszystkich istotnych czynnościach w sądzie i prokuraturze. Opiekunowie lub koordynatorzy praktyk wchodzi w skład personelu szkoleniowego INM.
- Aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości odbywają także praktyki w kancelariach adwokackich, notarialnych lub komorniczych. Praktykują również w wydziałach kuratorskich, komisariatach policji i zakładach karnych. Praktyki te mają umożliwić aplikantom poznanie całokształtu pracy wymiaru sprawiedliwości oraz realiów innych zawodów prawniczych, aby mogli nawiązać z nimi skuteczną i owocną współpracę w życiu zawodowym.

W toku szkolenia wstępnego aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości mogą poznawać wspólną europejską przestrzeń prawną dzięki uczestnictwu w wymianach organizowanych w ramach komponentu programu wymiany AIAKOS, w konkursie THEMIS dla szkół kształcących przyszłych sędziów i prokuratorów, a także poprzez udział w kursach letnich, których celem jest rozwijanie i doskonalenie umiejętności i kompetencji właściwych dla zawodu funkcjonariusza wymiaru sprawiedliwości oraz kompetencji językowych itp.

Zakończenie szkolenia wstępnego oraz uzyskanie kwalifikacji

Po ukończeniu szkolenia wstępnego prowadzonego przez INM aplikanci w organach wymiaru sprawiedliwości przystępują do egzaminu końcowego służącego ocenie zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do pełnienia funkcji sędziego lub prokuratora.

Egzamin ma formę pisemnych sprawdzianów dotyczących zagadnień z zakresu prawa cywilnego i prawa cywilnego procesowego, prawa karnego i prawa karnego procesowego, etyki oraz organizacji wymiaru sprawiedliwości.

Absolwenci szkolenia INM, którzy złożyli egzamin z wynikiem pozytywnym, zyskują miano asesorów sądowych i młodszych prokuratorów oraz, według pozycji zajmowanej na liście rankingowej, wybierają sądy i prokuratury, w których rozpoczną karierę zawodową.

Po upływie rocznego okresu próbnego asesorzy sądowi i młodszy prokuratorzy muszą zdać egzamin kompetencyjny, aby zostać starszymi sędziami i prokuratorami służącymi w wymiarze sprawiedliwości. Egzamin, obejmujący część pisemną i ustną, służy ocenie wiedzy teoretycznej i praktycznej. Asesorzy sądowi i młodszy prokuratorzy, którzy złożyli egzamin z wynikiem pozytywnym, są powoływani przez prezydenta na starszych sędziów i prokuratorów.

Jednym z głównych celów szkolenia wstępnego w INM jest zapewnienie przyszłym sędziom i prokuratorom kompleksowej wiedzy podstawowej oraz wspieranie ich w poszerzaniu wiedzy w jak największej liczbie dziedzin prawa. Szkolenia w dziedzinie prawa UE, EKPC i europejskich koncepcji prawnych umożliwiają konsekwentną realizację celu polegającego na europejskiej i międzynarodowej otwartości prawa dzięki włączeniu do programu nauczania nowych elementów prawa porównawczego, a także opracowaniu programów współpracy z

europejskimi instytucjami odpowiedzialnymi za szkolenie sędziów i prokuratorów oraz z innymi europejskimi instytucjami wymiaru sprawiedliwości.

■ Ostatnia aktualizacja: 21/05/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.